

Vedra se mají řešit dřív, než začnou ohrožovat životy. Piráti mají plán ochrany seniorů, domovů i měst

13.8.2026 - | Česká pirátská strana

Povinné plány pro zvládání veder v nemocnicích a domovech seniorů, dobrovolné registry osamělých a ohrožených lidí, které by obce při extrémních teplotách kontaktovaly, sítě ochlazovacích míst, posílená podpora komplexních renovací budov včetně Nové zelené úsporám a více smysluplných opatření - venkovní žaluzie, stínicí prvky, zeleň na budovách a další opatření zabraňující přehřívání, i více zeleně a vody ve městech. Piráti představují soubor opatření, který má Česko připravit na stále častější vlny extrémních veder. Kritizují vládu za to, že místo postupu dle již existujících adaptačních plánů omezuje prostředky na ochranu před dopady změny klimatu.

„Když přijde vlna veder, nejde jen o to, že je nám nepříjemně. A je úplně mimo, aby stát jen čekal, že si zvládnete pomoci sami. Vedro není zkouška individuální odpovědnosti. Musíme mít systém, který nejohroženější lidi aktivně vyhledá a nabídne jim pomoc,“ uvedla pirátská expertka na sociální oblast, poslankyně Hana Ančincová.

Piráti proto navrhují, aby domovy pro seniory, zařízení se zvláštním režimem a nemocnice měly před každou letní sezonou připravený plán ochrany před horkem. Ten by určoval způsob kontroly teploty a pitného režimu, dostupnost ochlazovaných prostor i postup při několikanásobné vlně veder nebo výpadku elektřiny. Stát má zároveň pomoci s investicemi do venkovního stínění, chlazení a dalších adaptačních opatření.

Součástí systému má být také dobrovolný registr lidí ohrožených vedrem, inspirovaný například fungujícím francouzským modelem. Senior, člověk se zdravotním postižením nebo člověk žijící sám by se mohl dobrovolně registrovat a při extrémních teplotách by jej obec sama proaktivně kontaktovala. Podle situace by mohla nabídnout dovoz vody, obědu, pomoc terénní služby nebo převoz do ochlazeného prostoru.

„Představa, že osmdesátiletý člověk žijící sám v rozpáleném bytě musí při čtyřicítkách sám zjišťovat, kam se obrátit, je špatně. Systém má fungovat obráceně: přijde výstraha, obec ví, kdo může být v ohrožení, zavolá mu a nabídne konkrétní pomoc,“ doplnila Ančincová.

Vedra přitom nedopadají jen na fyzické zdraví, ale i na to duševní. Zvlášť rizikové mohou být vysoké teploty pro lidi, kteří už s duševními obtížemi žijí.

„Vedro nedává zabrat jen tělu, ale i hlavě. Když se několik nocí pořádně nevyspíte, jste unavenější, podrážděnější a hůř zvládáte běžný stres. A to se ještě prohlubuje u lidí, kteří už trpí duševními nemocemi. Přitom v Česku ani systematicky nesledujeme, kolika lidem se kvůli vedrům psychický stav zhoršuje. To je špatně. Chceme proto, aby stát začal tato data systematicky sbírat a aby ochrana duševního zdraví byla součástí plánů pro zvládání vln veder. Musíme také lépe informovat pečující i samotné pacienty o tom, že některé léky mohou v horku zvyšovat zdravotní rizika. Adaptace na vedra není jen o klimatizacích a stínu, ale i o tom, jak chráníme psychiku lidí,“ uvedla poslankyně Barbora Pipášová.

Podle Pirátů je zároveň potřeba mnohem více myslet na ochranu budov před přehříváním. Důraz má být především na podporu komplexních řešení. *„Nechceme stavebnictví zatěžovat další samoučelnou normou, že každé okno musí mít přesně předepsanou žaluzii. Potřebujeme ale, aby se při stavbě a renovaci domů počítalo s tím, že mají dobře fungovat nejen v zimě, ale i během tropického léta. Kvalitní izolace, venkovní stínění, zelené střechy nebo fasády pomáhají v zimě šetřit energii a v létě udržet uvnitř snesitelnou teplotu,“* uvedla architektka a pirátská poslankyně Veronika Kovářová.

Piráti proto chtějí znovu posílit podporu komplexních renovací budov včetně Nové zelené úsporám a více podporovat smysluplná opatření – venkovní žaluzie, stínící prvky, zeleň na budovách a další opatření zabráňující přehřívání.

Podle Pirátů ale není možné čekat jen na dlouhodobé investice. Obce i stát mohou část opatření udělat okamžitě: opravit a zprovoznit veřejná pítka, při největších vedrech otevřít veřejnosti vhodné klimatizované budovy a vytvořit síť ochlazovacích míst, například v knihovnách, kulturních domech, komunitních nebo seniorských centrech.

Ulice a parky zároveň musí fungovat tak, aby zeleň město skutečně ochlazovala. To znamená například nesekat trávníky bez rozmyslu, nekácet vzrostlé stromy a naopak sázet nové nebo budovat dešťové zahrádky a květnaté pásy.

„Plány na přizpůsobení Česka změně klimatu už dávno máme. Vláda je ale musí skutečně začít plnit. S řadou opatření můžeme začít hned. Dlouhodobě pak musíme města i krajinu měnit tak, aby lépe zadržovaly vodu, poskytovaly stín a méně se přehřívaly,“ uvedl poslanec Martin Šmída.

Piráti chtějí, aby stát znovu finančně podporoval adaptační strategie měst a obcí a především jejich realizaci. Ty mohou jasně určit například to, kterou zeleň při suchu prioritně zalévat, odkud zajistit vodu při déletrvajícím suchu nebo kde budovat takzvanou modrozelenou infrastrukturu – tedy propojení zeleně a rozumné nakládání s dešťovou vodou tak, aby město fungovalo jako přirozená klimatizace.

Vedle stromů, keřů a modrozelené infrastruktury ve městech jde také o obnovu mokřadů, niv a přirozených koryt v krajině. *„Čím dřív začneme, tím méně budeme muset následky počítat na lidských životech, veřejných rozpočtech a trpící krajině,“* uzavřel Šmída.

<https://www.pirati.cz/jak-pirati-pracuji/vedra-se-maji-resit-driv-nez-zacnou-ohrozovat-zivoty-pirati-maji-plan-ochrany-senioru-domovu-i-mest>